

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 16468

Aan : Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering : 12 november 2026
Onderwerp : Beleidskaders 2028 Verbonden Partijen
Portefeuillehouder : H.A. van Strien

Voorstel

1. De financiële kaders voor de begroting 2028 van alle Verbonden Partijen vast te stellen, met uitzondering van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, Beschermde Wonen en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en wel als volgt:
 - a. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
 - b. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
 - c. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.
 - d. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
 - e. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemoogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).
 - f. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd

voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

- g. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.
2. Aan alle Verbonden Partijen, met uitzondering van Regio West-Brabant (RWB) en de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, als aanvulling op de financiële kaders de volgende richtlijn mee te geven:
Gemeenten hebben te maken met een bezuinigingsopgave. Hierdoor moeten gemeenten beleidsinhoudelijke keuzes maken en/of besparingen doorvoeren. Gelet op de huidige financiële situatie, maar ook zeker met het oog op ravinjaar 2028, beschrijft de gemeenschappelijke regeling in de kadernota en begroting 2028 wederom in hoeverre zij hieraan kan bijdragen, bijvoorbeeld door de bijdrage van de deelnemers voor 2028 te laten dalen, gelijk te houden aan de bijdrage voor 2027 of een eventuele stijging te beperken.
3. De volgende aanvullende financiële richtlijnen vast te stellen voor de verbonden Partijen:
 - a. Ten aanzien van de Regio West-Brabant voor het Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.
4. De beleidsinhoudelijke kaders voor 2028 voor de diverse Verbonden Partijen vast te stellen en wel als volgt:
 - a. Ten behoeve van de Regio West-Brabant geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
 - b. Ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
 - c. Ten behoeve van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord de volgende beleidsmatige richtlijn voor 2028 vast te stellen:
 - i. De komende jaren staat de RAV voor forse uitdagingen door personeelstekorten, technologische en organisatorische veranderingen (AI, geavanceerde medische apparatuur) en de groeiende zorgvraag (vergrijzing, toename psychosociale problematiek). Dat vraagt grote inspanningen van de RAV. In haar begroting 2028 geeft de RAV aan hoe zij werkt aan duurzame en toekomstbestendige ambulancezorg die inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en die zonder gemeentelijke bijdragen wordt aangeboden.
 - d. Ten behoeve van de GGD West-Brabant de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. Wij verwachten dat de GGD West-Brabant in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 duidelijk weergeeft met welke concrete plannen en activiteiten invulling wordt gegeven aan het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en aan de gezamenlijke regionale en lokale gezondheidsopgaven. Daarbij maakt de GGD inzichtelijk welke resultaten in 2028 worden beoogd en hoe deze bijdragen aan de ambities uit de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken samen gezond gewoon'.
 - ii. Wij verwachten van de GGD dat zij in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 transparant inzicht geeft in:
 - Het producten- en dienstenaanbod;
 - De kosten per product of productgroep;
 - Het onderscheid tussen wettelijke, plus- en andere aanvullende taken;
 - De afname van producten en diensten door de deelnemende gemeenten.
 - iii. Wij verwachten dat de GGD de voortgang en resultaten van de activiteiten inzichtelijk maakt met behulp van duidelijke en meetbare indicatoren. Daarbij wordt gerapporteerd over uitgevoerde activiteiten en geleverde producten, en met betrekking tot onze inwoners ook over het bereik, de resultaten en de maatschappelijke effecten daarvan. De indicatoren dienen aan te sluiten bij het meerjarenbeleidsplan en moeten deelnemende gemeenten in staat stellen om de voortgang te volgen en tijdig bij te sturen.
 - iv. De GGD maakt in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 inzichtelijk welke maatschappelijke, inhoudelijke, organisatorische en financiële resultaten met deze samenwerking worden nagestreefd en wat de gevolgen hiervan zijn voor de dienstverlening en de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Daarbij dient

aandacht te zijn voor de lokale nabijheid van de GGD, de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, de kosten van de samenwerking en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten.

Voorstellen die betrekking hebben op de samenwerking tussen de GGD West-Brabant en de GGD Hart voor Brabant dienen op een eenduidige wijze, met eenzelfde informatiepositie en gelijklopende beslispunten aan beide algemeen besturen te worden voorgelegd.

- e. Ten behoeve van de Nazorg gesloten Stortplaatsen geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- f. Ten behoeve van Wava/MidZuid de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. De wet- en regelgeving op het gebied van het bieden van werk aan mensen met een arbeidsbeperking is continu in beweging. We verwachten dat MidZuid anticipeert op de aanpassingen in de Participatiewet, de veranderingen in de regelgeving rondom het beschut werk en de veranderingen van de arbeidsmarktinfrastructuur. Deze veranderingen zien we graag op een adequate en efficiënte manier terug in de begroting 2028.
 - ii. MidZuid zet in op ontwikkeling zodat inwoners die vallen onder de Participatiewet zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers geplaatst worden. Hierbij dient zoveel mogelijk uitgegaan te worden van een arbeidsovereenkomst bij de reguliere werkgever. Bij inzet van een detachingsconstructie is het uitgangspunt dat dit een tijdelijk karakter heeft.
 - iii. MidZuid houdt inzichtelijk welke activiteiten en risico's verbonden zijn aan de afbouw van het huidige SW-bestand in combinatie met de opdrachtportefeuille en stelt maatregelen voor om nadelige financiële gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken. Dit kan ook betekenen dat bepaalde activiteiten worden verminderd, afgestoten of gewijzigd voor een optimaal maatschappelijk en financieel resultaat.
 - iv. De uitwerkingen van de strategische toekomstvisie worden opgenomen in de begroting 2028. Het streven hierbij is een meer stabiele en voorspelbare situatie in de financiële lasten voor MidZuid en de deelnemende gemeenten. Ook de consequenties voor de huisvesting worden hierbij meegenomen. Tot de besluitvorming worden investeringen in het gebouw beperkt tot noodzakelijk wettelijk onderhoud, behalve als het algemeen bestuur anders besluit.
 - v. We verwachten dat MidZuid inzicht geeft in instroom, doorstroom en uitstroom, de ontwikkeling van loonwaarde, de effectiviteit van instrumenten, de kwaliteit van ondersteuning, werkgeversrelaties en financiële effecten. Deze informatie vormt de basis voor meer datagedreven monitoring van en sturing op resultaten.
- g. Ten behoeve van de regeling Regionaal Bureau Leren (RBL) de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. In 2027 wordt er een beleidsplan 2027-2030 opgesteld. Dit zal bij aanvang van het jaar 2028 gereed zijn. Vanaf dat moment, zijnde 2029, zullen in de richtlijnen voor de jaarlijkse kaderbrief vanuit dit beleidsplan speerpunten worden opgenomen voor dat betreffende jaar.
- h. Ten behoeve van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. De uitkomsten van de herziening van de Midden- en West-Brabant-norm (MWB-norm) en de actualisering van het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) en de bijbehorende financieringsopzet worden in de kaderbrief 2028 beschreven en in de begroting 2028 verwerkt, waarbij ook wordt ingegaan op de (potentiële) gevolgen voor de (meerjaren)begroting 2028.
 - ii. Gemeenten moeten in 2027 voldoen aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De kaderbrief 2028 beschrijft de structurele organisatorische en financiële gevolgen hiervan voor deelnemers.
- i. Ten behoeve van het Centrum voor Jeugd en Gezin geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- j. Ten behoeve van Beschermd Wonen geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- k. Ten behoeve van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;

- l. Ten behoeve van SVHW geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- m. Ten behoeve van Regio De Baronie geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen (de zogenaamde Verbonden Partijen). Deze Verbonden Partijen dienen veelal voor 1 maart 2027 hun kaderbrief 2028 in, waarin zijn aangegeven welke uitgangspunten zij zullen gaan hanteren bij het opstellen van hun begroting 2028. Voorafgaand daaraan kunnen de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten de financiële en beleidsinhoudelijke kaders voor deze kaderbrief (en de daaraan gerelateerde begroting 2028) aan de Verbonden Partijen kenbaar maken.

Inleiding

Gelijktijdig met het vaststellen van de gemeentebegroting 2027 wordt het beleidskader voor de Verbonden Partijen voor 2028 vastgesteld. Het betreft hier beleidsinhoudelijke en financiële uitgangspunten die de Verbonden Partijen dienen te gebruiken bij het opstellen van hun kaderbrief 2028 en hun begroting 2028. Deze procedure is conform de kaderstellende spelregels Verbonden Partijen zoals deze op 20 juni 2024 door uw gemeenteraad (en alle andere gemeenteraden in West-Brabant) is vastgesteld. In de Paragraaf Verbonden Partijen van de gemeentebegroting 2027 wordt hierop nader ingegaan.

1. Regio West-Brabant (RWB);
2. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant;
3. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord;
4. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD West-Brabant);
5. Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen;
6. Wava/MidZuid;
7. Uitvoering administratieve en inhoudelijke taken betreffende het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (Regionaal Bureau Leren);
8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB);
9. BVO Centrum voor Jeugd en Gezin Drimmelen Geertruidenberg (CJG);
10. Beschermd Wonen;
11. Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA);
12. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW);
13. Regio De Baronie.

De gemeenschappelijke regelingen Beschermd Wonen en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties vallen gedeeltelijk buiten de reikwijdte van dit raadsvoorstel. De reden hiervoor is dat beide regelingen zogenaamde centrumregelingen zijn, waarbij de samenwerkende gemeenten de centrumgemeente, in dit geval Breda, gemandateerd hebben om een aantal taken uit te voeren. Hierdoor gelden er, wat betreft het beschikbaar stellen van budgetten, andere regels. Uw raad bepaalt namelijk in beide gevallen bij het vaststellen van de gemeentebegroting 2028 de bijdrage voor 2028. Het aangeven van financiële richtlijnen is daarom niet aan de orde. Wel is ten aanzien van GIA een bijlage bijgevoegd met daarin het doel van de regeling en de ontwikkelingen in 2027.

Regio de Baronie is toegevoegd aan bovenstaande lijst met Verbonden Partijen. Sinds januari 2026 is dit samenwerkingsverband, waar onze gemeente aan deelneemt, namelijk een Gemeenschappelijke Regeling.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect

De werkzaamheden van de dertien Verbonden Partijen waarin wij samenwerken met andere gemeenten bestrijken verschillende maatschappelijke opgaven en dragen bij aan verschillende maatschappelijke effecten. Zo dragen de werkzaamheden van onder meer de GGD, het CJG, het Regionaal Bureau Leren, Wava/MidZuid, Beschermd Wonen en GIA bijvoorbeeld bij aan het realiseren van diverse maatschappelijke effecten van de opgave Mens en Zorg. Op het gebied van de opgave duurzaamheid vervullen de RWB, de OMWB, de Nazorg gesloten stortplaatsen en Regio De Baronie een rol en voor wat betreft de opgave leefbaarheid kent de RWB de nodige werkzaamheden op dit gebied, evenals de Veiligheidsregio.

Argumenten

1.1 en 1.3 Ten aanzien van de financiële kaders voor alle Verbonden Partijen en de specifieke financiële richtlijnen voor de verschillende Verbonden Partijen

In de nota Verbonden Partijen, zoals deze door de gemeenteraden in West Brabant zijn vastgesteld (uw raad heeft deze nota op 20 juni 2024 vastgesteld) worden de algemene financiële kaders voor de Verbonden Partijen opgesomd. De nota Verbonden Partijen is als bijlage gevoegd bij dit raadsvoorstel. Daarnaast zijn in regionaal verband de specifieke financiële kaders ambtelijk besproken en is hiervoor per Verbonden Partij een voorstel gedaan. Dit vindt u terug in de diverse bijlagen behorend bij het raadsvoorstel.

1.2 Deze aanvullende financiële richtlijn is in lijn met de door de gemeenteraad aangenomen motie op 20 juni 2024 en wordt ook op een soortgelijke manier door andere gemeenten meegegeven

Bij de behandeling van de beleidskaders 2026 en 2027 is een aanvullende algemene financiële richtlijn meegegeven die voortkomt uit de aangenomen motie tijdens de raad besluit van 20 juni 2024. De nu voorgestelde algemene financiële richtlijn past bij de eerder meegegeven financiële richtlijn en wordt op een soortgelijke manier door andere gemeenten meegegeven.

Er wordt een uitzondering gemaakt voor de RWB en de RAV, omdat de eerstgenoemde Verbonden Partij in een overgangsfase zit en de tweede Verbonden Partij geen bijdrage vanuit de gemeente ontvangt.

2.1 Het voorstel past in het ingezet beleid

In regionaal verband zijn de beleidsinhoudelijke kaders ambtelijk besproken en voor elke Verbonden Partij is hiertoe een voorstel gedaan. De uitkomsten na afstemming binnen de gemeente vindt u terug in de diverse bijlagen behorend bij het raadsvoorstel.

Kanttekeningen

De gemeente Geertruidenberg neemt deel aan diverse Gemeenschappelijke Regelingen. Besluitvorming over de financiële en beleidsmatige aangelegenheden van deze Verbonden Partijen geschiedt bij meerderheid van stemmen in de desbetreffende gemeenschappelijke regeling. De individuele invloed van onze gemeente is daarom beperkt.

Financiën

De financiële richtlijnen voor 2028 worden meegenomen in de voorbereiding van de gemeentebegroting 2028.

Communicatie

De Verbonden Partijen worden van uw besluit op de hoogte gesteld.

Inclusieve samenleving

Het betreft hier een regulier onderdeel van de P&C cyclus van de Verbonden Partijen, waarbij fundamentele beleidswijzigingen ten aanzien van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners niet aan de orde zijn. Afstemming t.a.v. de inclusieve samenleving is derhalve niet van toepassing.

Uitvoering

De financiële en beleidsinhoudelijke richtlijnen die uw raad voor de Verbonden partijen vaststelt worden door de Verbonden Partijen meegenomen bij het opstellen van hun Kaderbrief 2028 die veelal voor 1 maart aan de deelnemende gemeenten worden toegezonden. In die Kaderbrief moeten de Verbonden Partijen aangeven of zij al dan niet de richtlijnen hebben overgenomen.

Bijlagen

1. Specifieke richtlijnen RWB
2. Specifieke richtlijnen RAV
3. Specifieke richtlijnen GGD
4. Specifieke richtlijnen Wava/MidZuid
5. Specifieke richtlijnen RBL
6. Specifieke richtlijnen GIA
7. Specifieke richtlijnen SVHW
8. Specifieke richtlijnen Regio De Baronie
9. Nota verbonden Partijen 2024
10. Motie 20 juni 2024 inzake begroting 2026 Verbonden Partijen

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

J. Donkers

M.M. van Toorenborg

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Besluit:

De raad besluit:

1. De financiële kaders voor de begroting 2028 van alle Verbonden Partijen vast te stellen, met uitzondering van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, Beschermd Wonen en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en wel als volgt:
 - a. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
 - b. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
 - c. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.
 - d. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
 - e. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemoogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).
 - f. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
 - g. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

2. Aan alle Verbonden Partijen, met uitzondering van Regio West-Brabant (RWB) en de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, als aanvulling op de financiële kaders de volgende richtlijn mee te geven:
Gemeenten hebben te maken met een bezuinigingsopgave. Hierdoor moeten gemeenten beleidsinhoudelijke keuzes maken en/of besparingen doorvoeren. Gelet op de huidige financiële situatie, maar ook zeker met het oog op ravijnjaar 2028, beschrijft de gemeenschappelijke regeling in de kadernota en begroting 2028 wederom in hoeverre zij hieraan kan bijdragen, bijvoorbeeld door de bijdrage van de deelnemers voor 2028 te laten dalen, gelijk te houden aan de bijdrage voor 2027 of een eventuele stijging te beperken.
3. De volgende aanvullende financiële richtlijnen vast te stellen voor de verbonden Partijen:
 - a. Ten aanzien van de Regio West-Brabant voor het Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.
4. De beleidsinhoudelijke kaders voor 2028 voor de diverse Verbonden Partijen vast te stellen en wel als volgt:
 - a. Ten behoeve van de Regio West-Brabant geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
 - b. Ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
 - c. Ten behoeve van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord de volgende beleidsmatige richtlijn voor 2028 vast te stellen:
 - i. De komende jaren staat de RAV voor forse uitdagingen door personeelstekorten, technologische en organisatorische veranderingen (AI, geavanceerde medische apparatuur) en de groeiende zorgvraag (vergrijzing, toename psychosociale problematiek). Dat vraagt grote inspanningen van de RAV. In haar begroting 2028 geeft de RAV aan hoe zij werkt aan duurzame en toekomstbestendige ambulancezorg die inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en die zonder gemeentelijke bijdragen wordt aangeboden.
 - d. Ten behoeve van de GGD West-Brabant de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. Wij verwachten dat de GGD West-Brabant in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 duidelijk weergeeft met welke concrete plannen en activiteiten invulling wordt gegeven aan het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en aan de gezamenlijke regionale en lokale gezondheidsopgaven. Daarbij maakt de GGD inzichtelijk welke resultaten in 2028 worden beoogd en hoe deze bijdragen aan de ambities uit de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken samen gezond gewoon'.
 - ii. Wij verwachten van de GGD dat zij in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 transparant inzicht geeft in:
 - Het producten- en dienstenaanbod;
 - De kosten per product of productgroep;
 - Het onderscheid tussen wettelijke, plus- en andere aanvullende taken;
 - De afname van producten en diensten door de deelnemende gemeenten.
 - iii. Wij verwachten dat de GGD de voortgang en resultaten van de activiteiten inzichtelijk maakt met behulp van duidelijke en meetbare indicatoren. Daarbij wordt gerapporteerd over uitgevoerde activiteiten en geleverde producten, en met betrekking tot onze inwoners ook over het bereik, de resultaten en de maatschappelijke effecten daarvan. De indicatoren dienen aan te sluiten bij het meerjarenbeleidsplan en moeten deelnemende gemeenten in staat stellen om de voortgang te volgen en tijdig bij te sturen.
 - iv. De GGD maakt in de kadernota en Beleidsbegroting 2028 inzichtelijk welke maatschappelijke, inhoudelijke, organisatorische en financiële resultaten met deze samenwerking worden nagestreefd en wat de gevolgen hiervan zijn voor de dienstverlening en de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Daarbij dient aandacht te zijn voor de lokale nabijheid van de GGD, de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, de kosten van de samenwerking en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten.
Voorstellen die betrekking hebben op de samenwerking tussen de GGD West-Brabant en de GGD Hart voor Brabant dienen op een eenduidige wijze, met

eenzelfde informatiepositie en gelijklopende beslispunten aan beide algemeen besturen te worden voorgelegd.

- e. Ten behoeve van de Nazorg gesloten Stortplaatsen geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- f. Ten behoeve van Wava/MidZuid de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. De wet- en regelgeving op het gebied van het bieden van werk aan mensen met een arbeidsbeperking is continu in beweging. We verwachten dat MidZuid anticipeert op de aanpassingen in de Participatiewet, de veranderingen in de regelgeving rondom het beschut werk en de veranderingen van de arbeidsmarktinfrastructuur. Deze veranderingen zien we graag op een adequate en efficiënte manier terug in de begroting 2028.
 - ii. MidZuid zet in op ontwikkeling zodat inwoners die vallen onder de Participatiewet zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers geplaatst worden. Hierbij dient zoveel mogelijk uitgegaan te worden van een arbeidsovereenkomst bij de reguliere werkgever. Bij inzet van een detacheringsconstructie is het uitgangspunt dat dit een tijdelijk karakter heeft.
 - iii. MidZuid houdt inzichtelijk welke activiteiten en risico's verbonden zijn aan de afbouw van het huidige SW-bestand in combinatie met de opdrachtportefeuille en stelt maatregelen voor om nadelige financiële gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken. Dit kan ook betekenen dat bepaalde activiteiten worden verminderd, afgestoten of gewijzigd voor een optimaal maatschappelijk en financieel resultaat.
 - iv. De uitwerkingen van de strategische toekomstvisie worden opgenomen in de begroting 2028. Het streven hierbij is een meer stabiele en voorspelbare situatie in de financiële lasten voor MidZuid en de deelnemende gemeenten. Ook de consequenties voor de huisvesting worden hierbij meegenomen. Tot de besluitvorming worden investeringen in het gebouw beperkt tot noodzakelijk wettelijk onderhoud, behalve als het algemeen bestuur anders besluit.
 - v. We verwachten dat MidZuid inzicht geeft in instroom, doorstroom en uitstroom, de ontwikkeling van loonwaarde, de effectiviteit van instrumenten, de kwaliteit van ondersteuning, werkgeversrelaties en financiële effecten. Deze informatie vormt de basis voor meer datagedreven monitoring van en sturing op resultaten.
- g. Ten behoeve van de regeling Regionaal Bureau Leren (RBL) de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. In 2027 wordt er een beleidsplan 2027-2030 opgesteld. Dit zal bij aanvang van het jaar 2028 gereed zijn. Vanaf dat moment, zijnde 2029, zullen in de richtlijnen voor de jaarlijkse kaderbrief vanuit dit beleidsplan speerpunten worden opgenomen voor dat betreffende jaar.
- h. Ten behoeve van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) de volgende beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen:
 - i. De uitkomsten van de herziening van de Midden- en West-Brabant-norm (MWB-norm) en de actualisering van het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) en de bijbehorende financieringsopzet worden in de kaderbrief 2028 beschreven en in de begroting 2028 verwerkt, waarbij ook wordt ingegaan op de (potentiële) gevolgen voor de (meerjaren)begroting 2028.
 - ii. Gemeenten moeten in 2027 voldoen aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De kaderbrief 2028 beschrijft de structurele organisatorische en financiële gevolgen hiervan voor deelnemers.
- i. Ten behoeve van het Centrum voor Jeugd en Gezin geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- j. Ten behoeve van Beschermd Wonen geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- k. Ten behoeve van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- l. Ten behoeve van SVHW geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen;
- m. Ten behoeve van Regio De Baronie geen beleidsmatige richtlijnen voor 2028 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 12 november 2026,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

G.M. Brunsveld

M.M. van Toorenborg